

DE RODE KELKZWAM IN FRYSLÂN

Sjoerd Greydanus

De Rode kelkzwam is een zeldzame bekerzwam in Fryslân. In 2002 werden twee nieuwe vindplaatsen ontdekt, waarmee het totaal op vijf vindplaatsen in onze provincie komt. In de onderstaande bijdrage een korte introductie van de soort.

De Rode kelkzwam in de Groene Ster bij Leeuwarden

foto: Hendrik van Kampen

Mijn eerste ontmoeting met de Rode kelkzwam was in 1991. In december van dat jaar ontdekte ik deze fraai gekleurde bekerzwam in de Froskepôle bij Leeuwarden. Omdat deze paddestoel volgens Phillip (1981) slechts een enkele maal gevonden was, liet ik de vondst aan Herman Sieben zien, toentertijd de provinciale consul van de Nederlandse Mycologische Vereniging. De Rode kelkzwam heeft voor mij dan ook een speciale betekenis, want sinds de vondst in 1991 ben ik serieus begonnen met de paddestoelenstudie en het in kaart brengen van paddestoelen in Fryslân.

De Rode kelkzwam is in brede zin een complex van verschillende soorten die alleen microscopisch van elkaar te

onderscheiden zijn. In Nederland komen drie soorten voor (Arnolds *et al.* 1995):

- De Rode kelkzwam (in strikte zin) *Sarcoscypha coccinea*, voorkomend op verteerd loofhout;
- De Slijmspoorkelkzwam *Sarcoscypha jurana*, ook op loofhout, maar volgens de literatuur vooral op takken van Linde;
- De Krulhaarkelkzwam *Sarcoscypha austriaca*, op takken van wilg en els op vochtige voedselrijke grond.

De Krulhaarkelkzwam wordt het meest aangetroffen. Deze soort is microscopisch gemakkelijk herkenbaar aan de krulvormige haren die de buitenzijde van de bekerzwam als een

witte vacht bedekken. De vondsten in Fryslân die microscopisch zijn gedermineerd behoren alle toe aan deze soort.

In 2002 zijn twee nieuwe vondsten van de Krulhaarkelkzwam gedaan. De ene vondst in februari in het Lauwermeersgebied bij Kollumeroord door I. en H. van der Werf; de andere in maart in de Groene Ster bij Leeuwarden door P. Ferwerda en gefotografeerd door H. van Kampen (zie foto). In totaal is de Rode kelkzwam (in brede zin) nu van vijf vindplaatsen bekend in Fryslân. Naast bovengenoemde vondsten is de bekerzwam nog aangetroffen in Oranjewoud en bij Earnewâld.

Opvallend aan de Rode kelkzwam lijkt zijn trouw. Ieder jaar kan de soort op dezelfde plaats aangetroffen worden. De Froskepôle is een bekend gebied, maar dhr. Ferwerda meldt dat hij deze soort ook al in 1991 in de Groene Ster heeft aangetroffen.

Meer meldingen van de Rode kelkzwam zijn van harte welkom en kunnen bij ondergetekende gemeld worden. Op de site van de Paddestoelen Werkgroep Friesland (<http://www.homemages.hetnet.nl/~sjoerdg/>) wordt een overzicht van links van deze fotogenieke soort gegeven.

De verspreidingsgegevens zijn ontleend aan het paddestoelen-karteringsbestand van de Nederlandse Mycologische Vereniging.

LITERATUUR

ARNOLDS E., TH.W. KUYPER & M.E. NOORDELOOS (RED.) 1995. Overzicht van de paddestoelen in Nederland. Wijster: Nederlandse Mycologische Vereniging.

PHILLIP R. 1981. Paddestoelen en schimmels van West-Europa. Uitgeverij Het Spectrum. Utrecht/Antwerpen.